

ظهور صفرا و بایسته‌ها

یکم. امامت، خورشید حیات بخشی است^۱ که شیعه با اعتقاد به آن گره خورده و راه خویش را در تاریخ آغاز کرده و از اسلام خلفا و کج راهه‌ها و بی راهه‌ها جدا نموده است. تولد، حیات، بالندگی و بقای شیعه در گرو این حقیقت بزرگ قرآنی^۲ و یادگار سترگ پیامبر ﷺ است. رسول بزرگ اسلام آن قدر که بر این امر عظیم سفارش می فرمود، به هیچ یک از امور دیگر سفارش نمی فرمود^۳ و آن قدر که برای این مهم از نخستین روزهای دعوت علنی تا آخرین لحظات عمر مبارک خویش، در بستر بیماری گام بر می داشت و اقدام می کرد، برای هیچ کار دیگری اهتمام نمی ورزید و زمینه سازی نمی کرد.

امامت، قلب تپنده شیعه و چراغ راه تشیع در گردبادهای حوادث و ایام است. امامت، رمز وحدت و رکن اساسی دین و سرمایه عظیم تشیع است. امامت چراغ هدایت، کشتی نجات و امانت خدا بر روی زمین است. می توان آن را پذیرفت و به عزت و فوز و فلاح رسید و می توان از آن چشم پوشید و در ذلت، ضلالت و تحیر فردی و اجتماعی روزگار گذراند.^۴

دوم. در میان امامان شیعه، امام دوازدهم از ویژگی‌ها و امتیازهای خاصی

برخوردار است. او تنها کسی است که تمامی جهان را از عدل و داد سرشار خواهد ساخت؛ همان گونه که از ظلم و بیداد پر شده است. او کسی است که پیامبر صلی الله علیه و آله و همه امامان، از سالیان دور، آمدن او را بشارت می دادند و با یاد او و دولت او، خود و شیعیان را آرامش می بخشیدند. او کسی است که بینی تمامی گردنکشان را به خاک خواهد مالید و اسلام را فراگیر خواهد ساخت و بر جای جای این عالم گلبانگ «لا اله الا الله، محمد رسول الله» را طنین انداز خواهد ساخت و بر این کره خاکی حکومت واحد جهانی اسلام را بنیان خواهد نهاد.

سوم. امامت خاستگاه انقلاب اسلامی ایران است. رابطه امامت با انقلاب، رابطه «والد» و «ما ولد»^۵ و رابطه ریشه با برگ است. ریشه برگ را می زاید و برگ ریشه را نیرو می بخشد. انقلاب ایران هم چنان که برخاسته از اعتقاد به امامت است، امروز زمینه ساز قیام و حکومت امام مهدی (عج) است. نقش رهبری پیامبر گونه امام راحل (ره) و نقش عنصر معنویت و فقاها و نیابت از سوی امام زمان (عج) و در نتیجه ولایت پذیری مردم در پیروزی انقلاب، بر کسی پوشیده نیست.

در حقیقت، راز رهایی ایران از یوغ بیگانه و کارآمدی و بقای نظام، باز شدن گره های کور در لحظات سرنوشت ساز در تمامی سال های پس از انقلاب، از جنگ و صلح گرفته تا بسیاری از تهاجمات و اغتشاشات و براندازی ها، در گرو حمایت از مقام منیع ولایت است. به یاد دارم در یکی از سفرهای حج، در گفت و گویی که با یکی از متفکران مصری در مسجد النبی صلی الله علیه و آله داشتم، وی با اشاره به همین نکته، می گفت: رمز اساسی پیروزی شما رهبری امام خمینی (ره) است و اگر ما هم از چنین رهبری برخوردار بودیم، در مصر انقلاب می کردیم. و من افزودم: آری، اگر مردم ما و اعتقادات ما را هم می داشتید!

چهارم. با ولی بودن آثاری دارد و پشت کردن به او غرامتی. کسی که با امام نور نباشد، گرفتار امام نار می شود و این، سنتی است الهی. به شهادت قرآن، کسانی که از موسی علیه السلام بریدند و پس از رؤیت آن همه معجزه و رهایی از چنگال فرعون و

حاکمیت بر سرنوشت خود؛ «و جعلکم ملوکاً»، در برابر تنها خواسته او بهانه آوردند و عذر تراشیدند و در حقیقت از پذیرش ولایت او سر باز زدند و با نیشخند و تمسخر گفتند: «فاذهب أنت وربك فقاتلا انا ههنا قاعدون»، به محرومیت؛ «محرمه علیهم» و حیرت و سرگردانی؛ «یتیمون فی الأرض» گرفتار شدند و این سنت خداست.

امام حسین علیه السلام هم در صحرای تفتیده کربلا همین سنت الاهی را فریاد می کرد و هشدار داد که اگر به امام نور پشت کنید، اسیر امام نار می شوید و بر شما کسانی حاکم خواهند شد (حجاج ها) که پست و زبونتان خواهند ساخت. فاطمه علیها السلام هم می فرمود: با علی علیه السلام بودن همه چیز است و بی علی علیه السلام بودن هیچ؛ یعنی پذیرش حاکمیت معاویه، یزید، خلفای عباسی، صدام و...

پنجم. هر متاعی به مقدار اهمیتش در معرض خطر و هجمه بیشتری است. امروز ولایت تنها سد استواری است که فرا روی تمامی قدرت ها ایستاده است. از این رو شیاطین همه توان خود را، در داخل و خارج، به مقابله و رویارویی با آن فرا خوانده اند و از هیچ کاری و به راستی از هیچ کاری دریغ ندارند؛ از شایعات بی اساس گرفته تا ایجاد شبهات و تفکیک ولایت فقهی و علمی، تا انکار تولد امام مهدی (عج)، تا راه اندازی بوق های مزدور (راديو بهائیت)، تا تصویب بودجه های بیست میلیون دلاری و...

این نوع هجوم های خشن، به عمد یا به غیر عمد، در رسانه های داخل و خارج، آدمی را به این فکر می اندازد که طرحی هماهنگ و منسجم در دست اجرا است؛ به گونه ای که هر یک دیگری را کامل می کند. البته این هجمه، تاریخی کهن در اسلام و ایران دارد. قدرت امامت تا آنجا است که به اعتراف دشمن، شیعه با کربلا و یاد حسین علیه السلام انقلاب می کند و با انتظار و نام امام مهدی (عج) آن را حفظ می کند (نگاه سرخ و نگاه سبز).^۶ ایجاد برخی از فرقه های انحرافی چون بهائیت، سوغات استعمارگر پیر در خاموش کردن همین آتشفشان مهدویت است.

ششم. در برابر هجوم های خشن و وحشیانه ای که در قالب های نو و کهنه عرضه

انتظار

ظهور صفرا و بایسته ها

می‌شود، باید به ابزار روز مسلح شد که چشم در برابر چشم و گوش در برابر گوش.^۷ با توجه به اهمیت مقوله مهدویت و نقش آن در اعتقاد مردم و حفظ و رشد و بالندگی نظام، باید به بسط فرهنگ مهدویت با استفاده از همه فرصت‌ها و ظرفیت‌های جامعه، با بهره‌وری از راه کارهای مناسب و ارائه عرصه‌های جدید پژوهش، پرداخت همان گونه که باید به جلوگیری از سوء استفاده‌ها و آسیب شناسی آن نیز پرداخت تا از نفوذ افکار مسموم پیش‌گیری کرد.

این رسالت رسالتی همگانی است و در انحصار هیچ گروه و سازمان خاصی نیست و اگر گروهی عهده دار آن می‌شود تا این امر خطیر را سامان بخشد، تکلیف را از دوش دیگران بر نمی‌دارد، بلکه وظیفه همکاری را هم بر تکلیف پیشین آنان می‌افزاید.

باید این گوهر گران‌بها و این آتشفشان مهدویت هر دم افروخته‌تر گردد و این میسور نیست، مگر با یک بسیج همگانی و مدیریتی متمرکز و تربیت نیروهای متخصص و مبلغ. باید مربیانی کارآ، روزآمد و وارسته از حوزویان و دانشگاهیان تربیت کرد و در عرصه آموزش، پژوهش، هنر و ادبیات، کاری جدی کرد و طرحی نو در انداخت. ناگفته نماند که کارهای بزرگ به همان اندازه که مهم و سترگند؛ از حساسیت و شکنندگی خاصی هم برخوردارند. کارهایی از این نوع، سرعت و دقت را با هم می‌طلبد.

هفتم. چنان که غیبت امام زمان (عج) صغرا و کبرا دارد، ظهور آن حضرت هم می‌تواند صغرا و کبرا داشته باشد و انقلاب اسلامی ایران را می‌توان نماد ظهور صغرا و زمینه ساز ظهور خود آن امام همام دانست. پیش از انقلاب اسلامی ایران پذیرش یک حکومت دینی و فراگیر به رهبری امام عصر (عج) برای بسیاری بعید می‌نمود؛ اما امروز این مهم هیچ دور از واقع نیست. از این رو می‌توان انقلاب اسلامی ایران را مظهر ظهور صغرا و بستری برای تحقق و اتصال به قیام کبرای آن حضرت دانست؛ ان شاء الله.

این عصر همان گونه که بشارت‌هایی دارد، تکالیف و وظایفی را هم با خود در پی دارد؛ وظایفی بیش‌تر و سنگین‌تر از آن چه در گذشته بود. با حاکمیت دین در ایران و تشکیل حکومت دینی، عرصه‌های جدیدی رخ می‌نماید که کاری بس جدی را می‌طلبد.

هشتم. چنانچه به اشاره گذشت کارهای بزرگ، بسیجی همگانی با مدیریتی واحد، جامع و فراجناحی می‌طلبد. بدون یک مرکزیت و مدیریت توانمند، با بازوهای مشورتی و کارآمد از دلسوزان و مدیران ارشد نظام، گسترش فرهنگ مهدویت در داخل و خارج ممکن نیست. این مدیریت، باید با استفاده از تمامی امکانات و ابزارهای موجود و با اتخاذ راه کارهای مناسب، به گسترش فرهنگ مهدویت و تربیت نیرو و پاسخ‌گویی به نیازها و سؤال‌ها و شبهه‌ها و حمایت از گروه‌های فعال این عرصه پردازد.

این مرکز با اهداف و برنامه ریزی دقیق و روشن کردن راه کارها و اولویت‌ها و طرح عرصه‌های جدید پژوهشی، می‌تواند گام‌های بلند و مؤثری در این زمینه بردارد. آنچه در ذیل می‌آید طرحی است پیشنهادی و گامی است در مسیر، تا چه قبول افتد و چه در نظر آید.

اهداف

۱. گسترش و تعمیق فرهنگ مهدویت در داخل و خارج؛
۲. بسیج افراد و نهادهای جامعه و استفاده از تمامی ظرفیت‌ها، امکانات، ابزارهای موجود (سخنرانی، مداحی، کتاب، مطبوعات، ادبیات و هنر و ...)
- در جهت تبیین و تعمیق هر چه بیش‌تر فرهنگ مهدویت؛
۳. پاسخ به نیازهای فکری و اعتقادی گروه‌های مختلف جامعه، به ویژه نسل جوان و دانشگامیان؛
۴. پاسخ‌گویی به شبهات و مقابله با افکار و تبلیغات انحرافی و خرافاتی درباره مهدویت؛

۵. تربیت متخصصان و مبلغان ورزیده؛

۶. شناسایی، ساماندهی و اطلاع‌رسانی نهادها و افرادی که در مقوله مهدویت تلاش می‌کنند.

امکانات

مساجد، مهدیه‌ها و تکایا و جلسات محلی، صدا و سیما، مطبوعات، کتاب‌های درسی، حوزه‌ها، آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها، اینترنت، همایش‌ها، زمینه‌ها و کمک‌های مردمی، سخنرانان، مداحان و...

راهکارها

۱. ایجاد مرکزی فرهنگی (آموزشی، پژوهشی، تبلیغی) با مدیریتی واحد و شورایی متشکل از نماینده رهبری، نخبگان و فرهیختگان، برخی از مدیران نظام که به گونه‌ای با این امر مرتبطند (حوزه علمیه، سازمان تبلیغات، سازمان فرهنگ و ارتباطات، آموزش و پرورش، وزارت ارشاد، صدا و سیما، نهاد رهبری در دانشگاه‌ها، امور مساجد، عقیدتی سپاه و ارتش و...)
۲. ایجاد دانشکده‌های مستقل یا گرایش‌های تخصصی در برخی رشته‌های مناسب دانشگاهی و تأسیس مراکز آموزشی تخصصی در حوزه‌های خواهران و برادران؛
۳. جذب و تربیت مربیان مهدویت از میان طلاب، دانشجویان و معلمان در دوره‌های آموزشی ویژه یا بلند مدت، جهت اداره جلسات محلی و سخنرانی در سطح دبیرستان‌ها، مساجد، مهدیه‌ها و مراکز مورد نیاز؛
۴. فعال کردن صدا و سیما در رابطه با فرهنگ مهدویت و تهیه برنامه‌های آموزشی - علمی (به صورت مستمر و منظم با استفاده از اساتید مجرب) و هنری (فیلم، نمایش‌نامه و...) جهت پخش در سطح داخل و خارج؛
۵. اولویت بخشیدن به کارهای فرهنگی ویژه حضرت در تمامی مراکز و معاونت‌های فرهنگی و اماکنی که متعلق به آن حضرت است؛ به ویژه

مسجد مقدس جمکران؛

۶. تشویق و حمایت از کارهای ادبی و هنری ویژه حضرت. (داستان، شعر، فیلم

داستانی و مستند، نمایش نامه، طراحی، نقاشی، سرود و...)

۷. راه اندازی یک شبکه اینترنتی فعال و ارتباط با مؤسسات علمی - پژوهشی

ویژه حضرت در داخل و خارج؛

۸. برپایی همایش‌ها و نشست‌های علمی در سطح داخلی و خارجی؛

۹. حمایت از تشکلهای مردمی، که در جهت گسترش فرهنگ مهدویت

تلاش می‌کنند؛

۱۰. ترویج و احیای دعای ندبه در مساجد و مهدیه‌ها به شکل مناسب؛

۱۱. بررسی کارشناسانه کتاب‌های درسی، دانشگاهی و حوزوی و اصلاح آنها در

زمینه فرهنگ مهدویت؛

۱۲. برقراری جلسات هفتگی یا ماهیانه در سطح شهرها و محله‌ها به وسیله

مرتبیان و مبلغان ویژه آن حضرت؛

۱۳. تهیه مجلات و کتاب‌های ویژه حضرت برای سطوح مختلف، بخصوص

نسل جوان.

۱۴. ترجمه کتاب‌ها و مقالات مناسب در فرهنگ مهدویت از فارسی به زبان‌های

زنده دنیا و بالعکس؛

۱۵. برگزاری همایش برترین‌های مهدویت (کتاب، مجله، مقاله، فیلم،

نمایش نامه، طراحی، نقاشی، خطاطی، سرود و...)

۱۶. ایجاد کتاب‌خانه‌های مستقل فرهنگ مهدویت یا اختصاص بخشی از

کتاب‌خانه‌ها به کتاب‌های ویژه آن حضرت؛

۱۷. ایجاد مرکزی جهت پاسخ‌گویی به سؤالات و شبهات مهدویت

(مکتوب و شفاهی)؛

۱۸. غنی سازی و جهت‌دهی اشعار و مداحی‌ها در مورد آن حضرت؛

۱۹. به اقتراح گذاشتن برخی مباحث مهم و اساسی در مقوله مهدویت، در سطح

داخلی و خارجی و اعطای جوایز ویژه؛

۲۰. برگزاری مسابقات کتاب خوانی در سطوح مختلف جامعه؛

۲۱. ایجاد کانون‌هایی با نام پیشنهادی «انتظار» در حوزه‌ها، دانشگاه‌ها، مدارس،

مساجد و مراکز عقیدتی؛

عرصه‌های پژوهش
الف. کلامی، اعتقادی
موضوع
کرسه‌ها
ریشه‌های مهدویت
ظاهر

۱. ولایت (مفهوم، مبنا، اقسام و...) و امامت (اهمیت، دلایل عقلی و نقلی،

مبانی، ویژگی‌ها، شؤون، راه انتخاب، شبهات و...) به عنوان یکی از مهم‌ترین

مبانی اعتقادی در مقوله مهدویت؛

۲. اثبات تولد و وجود حضرت (بررسی ادله نقلی و عقلی)؛

۳. اصالت مهدویت (ادیان و مهدویت)؛

۴. مهدویت از نگاه آیات و روایات؛

۵. بررسی تفاوت دیدگاه اهل تشیع و تسنن در مقوله مهدویت (مهدی نوعی یا

شخصی) و اثبات دیدگاه تشیع؛

۶. ویژگی‌ها و امتیازهای امام مهدی (عج) نسبت به سایر معصومین علیهم‌السلام؛

۷. علت و حکمت غیبت امام مهدی (عج) و بررسی سنت غیبت در میان

دیگر انبیای الهی؛

۸. آثار و فواید وجودی حضرت در عصر غیبت (بررسی دیدگاه‌های فلسفی،

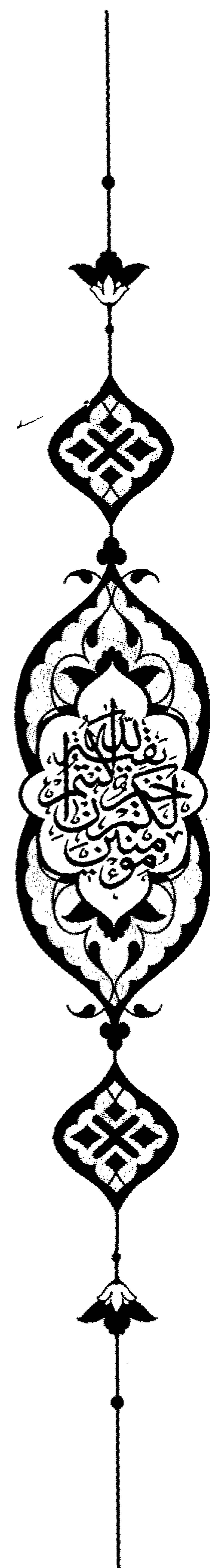
عرفانی و روایی و فعالیت‌ها و نوع روابط و برکات و عنایات حضرت)؛

۹. امکان رؤیت حضرت (آیا بر درخواست رؤیت حضرت مستندی هست؟)؛

۱۰. وظایف و مسؤولیت‌های شیعه در عصر غیبت؛

۱۱. انتظار (مفهوم، ریشه‌ها، آثار، آداب)؛

۱۲. طول عمر حضرت؛

۱۳. زمینه‌ها، علایم و شرایط ظهور؛
۱۴. حوادث و رخداد‌های هنگام ظهور حضرت؛
۱۵. رجعت و مدّت حیات و حکومت حضرت؛
۱۶. دین در عصر ظهور؛
۱۷. جهان در عصر ظهور؛
۱۸. آینده جهان و فرجام انسان؛
۱۹. آداب توسّل، زیارت و ارتباط معنوی با حضرت؛
۲۰. مهدویت و مسائل کلامی نوظهور (قرائت‌های مختلف از دین، سکولاریسم، پلورالیسم، انتظار از دین، مدرنیته و...).

ب. تاریخی (تحلیلی - نقلی)

۱. شخصیت حضرت (ولادت، امامت، غیبت صغرا، غیبت کبرا)؛
۲. بررسی شرایط تاریخی و وضعیت سیاسی - اجتماعی و فکری عصر غیبت در آستانه غیبت صغرا؛
۳. تمهیدات ائمه، به ویژه عسکرین علیهم‌السلام برای ورود شیعه به این عصر؛
۴. آغاز غیبت و چگونگی آن؛
۵. نواب اربعه، وظایف و نقش آنان در عصر غیبت صغرا؛
۶. بررسی سازمان وکالت در عصر غیبت صغرا (پیدایش، فرآیند تکاملی، نقش، وظایف، صفات و ویژگی‌ها، روش مبارزاتی، مناطق تحت نفوذ، وکلای دروغین و خائن)؛
۷. وضعیت فکری و سیاسی - اجتماعی شیعه در عصر غیبت صغرا؛
۸. بررسی وضعیت جهان اسلام و شیعه (دولت‌ها، نهضت‌ها، حرکت‌های علمی و مبارزات علما، دوران‌های مرجعیت و...) در عصر غیبت کبرا؛
۹. قیام‌هایی که با استفاده از نام ایشان در طول تاریخ علیه ظلم و استبداد صورت گرفته است؛

۱۰. مدعیان مهدویت و نیابت؛

۱۱. ابعاد و شیوه‌های مبارزاتی دشمنان در رابطه با مقوله مهدویت در طول تاریخ؛

۱۲. بررسی اقوام منتظر (قبل و بعد از ظهور منتظر) از منظر تاریخ و قرآن به همراه درس‌ها و عبرت‌ها (یهود در انتظار موسی علیه السلام و پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله)؛

۱۳. بررسی مهدویت از نگاه فلسفه تاریخ؛

۱۴. بررسی اماکن و مقام‌های زیارتی منتسب به حضرت (در ایران و دیگر جاها)؛
۱۵. کرامات حضرت مهدی (عج).

ج. روان‌شناختی، تربیتی و اخلاقی

۱. بررسی آثار روان‌شناختی، تربیتی و اخلاقی اعتقاد به امام زنده (با آن اوصاف و شؤون مخصوص) که بر رفتار انسان‌ها و جوامع نظارت دارد و نجوا و ارتباط قلبی، توکل و استغاثه به آن حضرت همواره و در همه جا ممکن است؛

۲. مبانی تربیتی و اخلاقی در حکومت مهدوی؛

۳. نقش انتظار در روان، تربیت و اخلاق انسان منتظر؛

۴. بررسی نقش و وظایف نهادهای تربیتی (خانواده، مدرسه، دانشگاه و...) درباره حضرت؛

۵. سیمای منتظران و ترسیم الگوی انسان منتظر؛

۶. ویژگی‌ها و صفات یاران امام مهدی (عج) و راه رسیدن به آنها؛

۷. آسیب‌شناسی روان‌شناختی، تربیتی و اخلاقی مهدویت، به ویژه بر اساس دیدگاه‌های نادرست؛

۸. آسیب‌شناسی تربیت دینی در عصر غیبت؛

۹. بررسی روش‌های مناسب ایجاد انس و علاقه در کودکان، نوجوانان و جوانان نسبت به حضرت.

د: سیاسی و اجتماعی (ص)

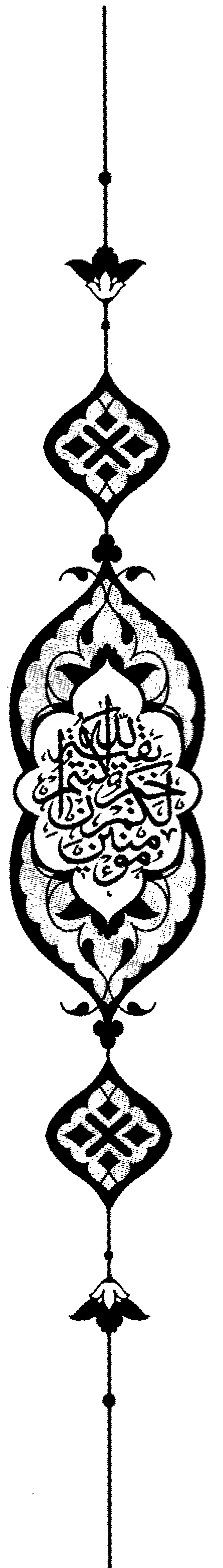
الف) عصر غیبت

۱. سیره حضرت در عصر غیبت؛
۲. مسئولیت‌های امام، شیعیان و مسلمین جهان در تحقق حکومت عدل جهانی امام مهدی (عج)؛
۳. نقش حضرت در حراست از شیعیان (نامه به شیخ مفید، شیعیان بحرین، انقلاب اسلامی ایران)؛
۴. حکومت حضرت احتیاج به چه زمینه‌ها و یاران و تشکیلات و مراحل دارد که باید در عصر غیبت فراهم شود؟ این نیازها چگونه و به وسیله چه کسانی باید فراهم شود؟
۵. وضعیت شیعه در عصر غیبت (ولایت فقیه)؛
۶. ولایت فقیه زمینه ساز حکومت جهانی مهدوی؛
۷. بررسی نقش و وظایف نهادهای اجتماعی و حکومتی پیرامون مقوله مهدویت؛
۸. نقش انتظار در اندیشه سیاسی شیعی پس از غیبت و به حرکت وا داشتن و رهایی ملت‌های مسلمان از یوغ سلطه‌گران؛
۹. ابعاد و شیوه‌های مبارزاتی دشمنان در رابطه با مقوله مهدویت در عصر معاصر؛^۹
۱۰. حکم قیام و انقلاب پیش از ظهور حضرت؛
۱۱. روش‌های مبارزاتی شیعیان در جوامع تحت سلطه و جهان در عصر غیبت؛
۱۲. رسالت انقلاب اسلامی ایران در فراهم ساختن زمینه‌های ظهور و حکومت جهانی مهدوی؛
۱۳. نقش ایرانیان، مصری‌ها، لبنانی‌ها و عراقی‌ها در ظهور حضرت (از منظر روایات)؛

۱۴. نقش جوانان و بانوان در ظهور حضرت (از منظر روایات)؛
۱۵. ترسیم حقیقت جامعه منتظر و مؤلفه‌های آن و تبیین شرایط رشد و گسترش آن؛
۱۶. نوع رابطه تشکیلاتی در عصر غیبت؛
۱۷. موانع قیام حضرت در عصر غیبت؛
۱۸. شناسایی زمینه‌های ظهور حضرت در جهان معاصر؛
۱۹. بررسی ویژگی‌های حکومت مهدوی و صفات کارگزاران او جهت الگو دهی به کارگزاران حکومت‌های دینی در عصر غیبت؛^{۱۰}
۲۰. حکومت حضرت الگوی حکومت‌های دینی در عصر غیبت؛
۲۱. ارتباط عاشورا و انتظار، حسین علیه السلام و مهدی (عج)؛
۲۲. دشواری‌های حفظ دین (از منظر روایات) و آسیب‌شناسی آن در عصر غیبت؛
۲۳. روش‌های تبلیغ فرهنگ مهدویت در جامعه و جهان معاصر؛
۲۴. معرفی، نقد و بررسی عملکرد گروه‌ها و اشخاص فعال در رابطه با حضرت مهدی (عج) (انجمن حجتیه و...).

(ب) عصر ظهور

۱. حکومت جهانی حضرت (ضرورت، امکان، شکل، ساختار، مبانی، ویژگی‌ها و...)
۲. ترسیمی روشن از حکومت جهانی حضرت؛
۳. نقش دین و قوانین الهی در حکومت جهانی مهدوی؛
۴. علل و عوامل پیروزی حضرت و فروپاشی قدرت‌های استکباری در هنگام قیام امام مهدی (عج)؛
۵. جایگاه حکومت حضرت در دهکده جهانی، نظام نوین و دنیای ارتباطات؛
۶. توسعه و مشارکت سیاسی، تمرکز قوا، قدرت، جامعه مدنی، خشونت و مدارا

و... در نظام سیاسی مهدوی؛

۷. شاخصه‌ها و صفات مدیران و کارگزاران در حکومت حضرت؛

۸. تفاوت مدینه فاضله اسلامی با دیگر مدینه‌های فاضله؛

۹. نوع رابطه تشکیلاتی و ولایی در عصر ظهور؛

۱۰. مسیح علیه السلام و مهدی (عج)؛

۱۱. مهدی (عج) و یهود؛

۱۲. بررسی علل و عوامل مخالفت و روی گردانی برخی از منتظران حضرت از

آن حضرت در هنگام ظهور؛

۱۳. سیره حضرت در عصر ظهور (تربیتی، فکری، اخلاقی، اجتماعی، سیاسی،

اقتصادی، مدیریتی، حقوقی، قضایی و جزایی).

ه) اقتصادی

۱. مؤلفه‌های نظام اقتصادی در عصر ظهور؛

۲. نظام اقتصادی حکومت امام زمان (عج) الگوی حکومت دینی

در عصر غیبت؛

۳. توزیع ثروت و فقرزدایی در عصر ظهور، الگوی حکومت دینی

در عصر غیبت؛^{۱۱}

۴. رشد تکنولوژی، صنعت و فن آوری در عصر ظهور؛

۵. الگوی مصرف در عصر ظهور؛

۶. توسعه اقتصادی در عصر ظهور؛

۷. منابع مالی حکومت مهدوی.

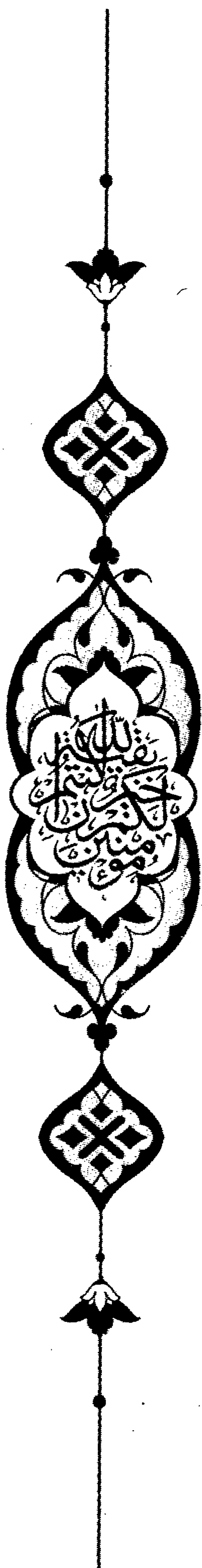
و) ادبی و هنری

۱. تعریف، نقش، جایگاه، ویژگی‌ها و رسالت هنر و هنرمند در عصر

انتظار و ظهور؛

۲. تدوین زندگی‌نامه منتظران واقعی و حکایات انتظار و تشریفات حقیقی در

عصر غیبت؛

۳. تدوین فیلم نامه‌ها و نمایشنامه‌ها در مقوله مهدویت (حقیقت و آثار انتظار، زندگی ایده آل، نقش حضرت در حفظ شیعیان «داستان انار و حفظ شیعیان بحرین»، برخی تشرفات حقیقی، انتظار یهود برای پیامبر اسلام و کفر آنان و تطبیق آن بر برخی از مدعیان انتظار امام مهدی علیه السلام، و...)

۴. سرودن اشعاری حکمت‌آمیز درباره حضرت و انتظار راستین؛

۵. نقاشی و طراحی در مقوله مهدویت (انتظار، قیام، انقلاب اسلامی ایران زمینه‌ساز انقلاب جهانی حضرت، پیوند بعثت، غدیر و کربلا با انتظار، و...)

۶. بررسی عناصر داستانی با محوریت انتظار، نقد و بررسی داستان‌هایی که درباره آن حضرت نوشته شده است؛

۷. تهیه داستان‌ها و اشعار مناسب (بر اساس معیارهای داستان نویسی، روان‌شناختی و تربیتی) در مقوله مهدویت، برای گروه سنی کودک، نوجوان و جوان؛

۸. روش‌های گسترش، تبلیغ و تبیین فرهنگ مهدویت با بهره‌گیری از ادبیات و هنر؛

۹. امام مهدی علیه السلام در آثار شاعران و ادیبان شیعی و سنی؛

۱۰. منجی در ادبیات و هنر جهانی.

ز) سوالات و شبهات

۱. ریشه یابی، طبقه‌بندی و پاسخ‌گویی به سوالات و شبهات قدیم و جدید در مقوله مهدویت. (آیا روایات تولد امام زمان (عج) سند ندارد؟ آیا کودک پنج ساله می‌تواند امام باشد؟ آیا امام، همسر و فرزند دارد؟ آیا مهدی نوعی است یا شخصی؟ نقش امام غائب چیست؟ آیا بهتر نبود حضرت در زمانی مناسب به دنیا می‌آمد؟ چرا زمان ظهور مشخص نشده است؟ آیا داستان جزیره خضرا صحت دارد؟ و...)

ح) فرقه‌های انحرافی (معرفی، نقد و بررسی آنها)

شیخیه، بابیه، بهائیه و...

ط) احادیث، ادعیه و زیارات

۱. بررسی احادیث مهدویت (سندی و دلالی)؛
۲. بررسی، شرح و تفسیر دعاها و زیارات ائمه علیهم‌السلام در مورد آن حضرت؛
۳. گردآوری، شرح و تفسیر آثار امام مهدی (عج). (زیارت، ادعیه، توقیعات و سخنان).

ی) منابع

۱. تصحیح و گردآوری مناسب منابع روایی؛
۲. تبویب و تدوین جدیدی از روایات مربوط به حضرت، بر اساس یک سیر منطقی یا نیازهای روز؛
۳. تدوین و تحلیل موضوعی روایات.

ک) منجی‌شناسی تطبیقی

۱. اسلام و یهودیت؛
۲. اسلام و مسیحیت؛
۳. اسلام و دیگر ادیان (هندی، بودایی و...)
۴. اسلام و مکاتب؛
۵. شیعه و اهل سنت؛
۶. شیعه اثنی عشری با دیگر فرقه‌های شیعی غیر اثنی عشری (کیسانیه، زیدیه، اسماعیلیه، غلاة).

ل) کتاب‌شناسی

۱. فهرست نویسی کتاب‌های مهدویت (همه کتاب‌ها به همه زبان‌ها)؛
۲. کتاب‌شناسی تفصیلی مهدویت؛
۳. کتاب‌شناسی موضوعی مهدویت.

پی‌نوشت‌ها:

۱. «الامام كالشمس» (امام رضا علیه السلام)؛ کافی، ج ۱، ص ۲۰۰؛ تحف العقول، ص ۴۳۸.
۲. مائده، ۳.
۳. «ولم يناد بشيء ما نودی بالولاية» (امام باقر علیه السلام)؛ وسایل الشیعة، ج ۱، ص ۱۰، ح ۱۰.
۴. مائده، ۲۵؛ خطبة امام حسين عليه السلام در روز عاشورا و بخشی از خطبة حضرت زهرا عليه السلام در مسجد مدینه.
۵. «و والد وما ولد» بلد، ۳.
۶. ر.ک: گفت و گو با دکتر حسن بلخاری، مجله موعود، شماره‌های ۲۵ و ۲۶.
۷. انّ النفس بالنفس و العین بالعين و الأنف بالأنف و الأذن بالأذن...؛ مائده، ۴۵.
۸. راه‌کارها و اولویت‌ها، برخاسته از بررسی فرصت‌ها و تهدیدهای موجود در جامعه و جهان و اتخاذ راهبردهای مناسب است.
۹. این موضوع به جهت اهمیت و صبغه تاریخی در موضوعات تاریخی نیز آورده شد.
۱۰. قسمت اول این موضوع، در موضوعات عصر ظهور نیز آمده است. آن چه که اینجا بر آن تاکید می‌شود، الگو بودن آن برای حکومت‌های دینی در عصر غیبت است.
۱۱. گرچه این موضوع یکی از زیر مجموعه‌های موضوع شماره ۱ است. اما به جهت اهمیت الگو بودن آن برای عصر غیبت، به صورت مستقل نیز آورده شد.

